

Savivaldybių žinios

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Nr. 21 (690)

2014 m. rugpjūčio 23 d.
Kaina 2,25 Lt
Išleista šeštadieniais

Savivaldybės jungiasi prie memorandumo

Vyriausybės rūmuose pasirašytas Geros verslo praktikos, įvedant eurą, memorandumas, prie kurio prisijungė ir 44 savivaldybės

4p.

Rugpjūčio 18 d. Ministras Pirmininkas Algirdas Butkevičius, finansų ministras Rimantas Šadžius, ūkio viceministrė Rasa Noreikienė kartu su Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos verslo asociacijomis ir didžiųjų įmonių vadovais Vyriausybės rūmuose pasirašė Geros verslo praktikos, įvedant eurą, memorandumą. Originalas perduotas premjerui ir įdėtas į kapsulę

Romo Gurklio nuotr.

Aktualijos

Kaunas ypač gerai pasiruošęs naujai ES paramos perspektyvai, Klaipėdos projektai pasirinkti kaip pavyzdžiai, Lentvarį gaus 17 mln. ES investicijos

5, 7 p.

Iš savivaldybių gyvenimo

Jauniausias Lietuvos miestas Visaginas paminėjo 39 metų sukaktį ir savivaldos dvidešimtmetį, Rokiškį garsina „tapytos lunginycios“, Druskininkų savivaldybėje mažėja šilumos kainos, Jurbarkas atšventė 755 metų jubiliejų

9, 12, 15, 20 p.

Dėl nekilnojamojo turto mokesčių įstatymų

LSA poziciją dėl šių įstatymų projektų pristato LSA direktoriaus pavaduotojas Rimantas Čapas

18 p.

9 771 392 460 004

SAVIVALDYBĖS JUNGIASI PRIE

MEMORANDUMO

LSA prezidentas, Druskininkų meras Ričardas Malinauskas, atstovaudamas šalies savivaldybėms, išreiškė tokios iniciatyvos palaikymą ir pabrėžė, kad savivaldybės yra patikimas partneris

Ministras Pirmininkas Algirdas Butkevičius, finansų ministras Rimantas Šadžius, ūkio viceministrė Rasa Noreikienė kartu su Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos verslo asociacijomis ir didžiųjų įmonių vadovais Vyriausybės rūmuose pasirašė Geros verslo praktikos, įvedant eurą, memorandumą. Šią dieną prie memorandumo jau prisijungė 37 asociacijos, 44 savivaldybės ir 242 įmonės, kurios savanoriškai įsipareigojo užtikrinti sąžiningą kainų litais perskaičiavimą į eurus ir nesinaudoti euro įvedimu kaip pretekstu didinti prekių ir paslaugų kainas.

„Prisijungdamas prie šios iniciatyvos atsakingai ir sąžiningai dirbantis verslas įsipareigoja: euro įvedimas netaps priežastimi nepagrįstai didinti kainas. Po rugpjūčio 22 dienos, kai visose prekių pardavimo ir paslaugų teikimo vietose pagal įstatymą kainas bus privaloma skelbti litais ir eurai, rinkos priežiūros institucijos pradės kontroliuoti, kaip šio savarankiško verslo įsipareigojimo laikomasi praktikoje“, – sakė premjeras.

Geros verslo praktikos memorandumo pasirašymą inicijavusi Ūkio ministerija tikisi, kad prie memorandumo prisijungs ir jame numatytų principų laikysis dauguma verslininkų, savivaldybių ir jų kontroliuojamų įmonių.

LSA prezidentas Ričardas Malinauskas, atstovaudamas šalies savivaldybėms, išreiškė tokios iniciatyvos palaikymą ir pabrėžė, kad savivaldybės yra patikimas partneris.

Per memorandumo pasirašymo renginį verslo asociacijų vadovai į sąžiningo kainų perskaičiavimo iniciatyvą kvietė įsitraukti ir savo narius, ir kitų verslo sektorių įmones.

Savivaldybių ir verslo įmonių vadovai plojimaiis sveikino memorandumo pasirašymą

Lietuvos pramonininkų konfederacijos viceprezidentas Gediminas Rainys pabrėžė, kad prisijungimas prie memorandumo užtikrina sąžiningos kainodaros principų laikymąsi ir Lietuvoje, ir visoje Europos Sąjungoje. Verslo subjektai, prisijungę prie memorandumo, įgyja teisę naudotis specialiai šiam tikslui sukurtu logotipu „Perskaičiuota sąžiningai“ ir juo pažymėti prekybos ir paslaugų teikimo vietas, naudoti jį rinkodaros tikslais ir taip informuoti vartotoją, kad laikosi memorandume nustatytų principų. Prisijungusiųjų prie memorandumo sąrašas skelbiamas interneto tinklalapyje www.euras.lt.

Prisijungti prie memorandumo bus galima iki euro įvedimo dienos, t. y. iki 2014 m. gruodžio 31 d., internetu (www.euras.lt) arba užpildžius popierinę paraišką ir ją pateikus Ūkio ministerijai, savivaldybės administracijai, valstybės ar savivaldybių institucijų, įstaigų, nevyriausybinių organizacijų atstovams, VŠĮ „Versli Lietuva“ ir jos atstovams Lietuvos miestuose, verslo inkubatoriams, verslo informaciniais centrams.

Euro įvedimo Lietuvos Respublikoje įstatymas numato, kad netinkamai perskaičius prekių ar paslaugų kainas iš litų į eurus ar nesilaikant įstatymo reikalavimų bus taikomi įspėjimai ir baudos.

Galutinį sprendimą dėl Lietuvos priėmimo į euro zoną 2014 m. liepos 23 d. priėmė ES Ministrų Taryba. Lietuva 2015 m. taps 19-ąja euro zonos nare, įsivesiančia bendrą ES valiutą.

Parengta pagal Ūkio ministerijos inf.

Jonavos rajono savivaldybė taip pat prisijungė prie Geros verslo praktikos įvedant eurą memorandumu. Renginyje dalyvavo mero pavaduotojas Vytautas Venckūnas ir Turto ir įmonių valdymo skyriaus vedėja Jolita Gumaniukienė (nuotr.).

„Įsipareigojome sąžiningai ir teisingai perskaičiuoti kainas ir rinkliavų dydžius, nesinaudoti euro įvedimu kaip pretekstu pakelti kainas. Kviečiame visus rajono verslininkus ir įstaigų vadovus aktyviai ir atsakingai dalyvauti svarbiausiuose šalies procesuose ir pasirašyti Geros verslo praktikos įvedant eurą memorandumą, taip sukuriant rajone patikimą grindžiamą aplinką. Tai simboliškas, bet tikrai labai svarbus žingsnis, leidžiantis verslui atsikleisti savo socialinę atsakomybę ir draugiškumą klientams“, – sakė V. Venckūnas.

Kristina Lukoševičiūtė

NAUJAI ES PARAMOS PERSPEKTYVAI KAUNAS PASIRUOŠĘS YPAČ GERAI

Arnoldas Bukelis

Artėjantis 2014–2020 metų Europos Sąjungos (ES) struktūrinės paramos laikotarpis Kaunui turėtų būti itin dosnus. Tarpinės institucijos skirstant ES lėšas funkcijas gavusios Kultūros ministerijos atstovų teigimu, naujai finansinei perspektyvai Kaunas yra pasiruošęs ypač gerai.

Skirstant ES 2014–2020 metų struktūrinių fondų paramą Kultūros ministerija, bendradarbiaudama su kitomis ministerijomis, ateinančius šešerius metus dalyvaus įgyvendinant aštuonis iš 11 ES struktūrinės paramos veiksmų programos prioritetų.

„Šiuo metu dėl 2014–2020 metų ES struktūrinės paramos dirbame su visomis šalies ministerijomis. Dabar esame pateikę integruotų teritorijų vystymo projektą Vidaus reikalų ministerijai ir tose programose esančius projektus aptarinėjame su šakinėmis ministerijomis, tvirtiname ir deriname reikiamus dokumentus“, – teigė Kauno miesto savivaldybės direktoriaus pavaduotojas Remigijus Skilandis.

Kultūros ministerijos rengtuose teminiuose projektų aptariuose svarstyti kauniečių projektai, tarp kurių – VDA Kauno fakulteto pastatas, Vytauto Didžiojo karo muziejus, Aukštosios Fredos dvaro arklidžių kompleksas, Kauno Šv. Apaštalo Petro ir Pauliaus arkikatedra bazilika, Šv. Jurgio bažnyčios ir vienuolyno namo res-

tauravimo užbaigimas, Šv. Arkangelo Mykolo (Soboro) bažnyčia, Kauno tvirtovės VI forto restauravimo ir pritaikymo visuomenės reikmėms projektas.

„Kauno miesto savivaldybės pateiktų projektų lėšų poreikis panašus į Vilniaus. Ankstesniais finansavimo laikotarpiais Vilnius vienas pretendavo į beveik trečdalį visai Lietuvai skiriamo finansavimo. Kauno meras Andrius Kupčinskas kartu su Vilniaus ir Klaipėdos atstovais sostinėje pristatė ir Koncertų, kongresų ir konferencijų rūmų projektą. Didelį susidomėjimą kelia ir naujas Kauno pilies rekonstrukcijos etapas, sulaukęs ir miestiečių palaikymo. Atliktos apklausos parodė, kad daugiau nei 60 proc. kauniečių pritaria tolesniam pilies atstatymui“, – teigė Kauno miesto tarybos narė Gintarė Skaistė.

Be pristatytų projektų, taip pat bus rengiami ir Benediktinų vienuolyno sutvarkymo ir Karmelitų bažnyčios atnaujinimo projektai.

Kauno regionas pagal per regioninę dimensiją skirtos ES paramos dydį pirmauja tarp visų šalies regionų. Iki praėjusių metų spalio per visą programavimo laikotarpį Kauno regionas panaudojo beveik 239 mln. Lt, Vilniaus regionas – 234 mln. Lt, Šiaulių regionas – 127 mln. Lt, Panevėžio regionas – 130 mln. Lt, Klaipėdos regionas – 127 mln. Lt ES paramos.

KLAIPĖDOS PROJEKTAI PASIRINKTI KAIP PAVYZDŽIAI

Ričardas Zulcas

Klaipėdos miesto Investicijų ir ekonomikos departamento direktorius

Finansų ministerija pasirinko tris Klaipėdos miesto savivaldybės projektus, kurie turėtų padėti įtikinti Europos Komisiją nustatyti finansavimo mastus „Urban“ tipo priemonėms įgyvendinti. Tokie projektai, kaip Bastionų gatvės ir naujojo tilto per Danę šalia planuojamų naujų krantinių statyba, naujo baseino su sveikatingumo centru statyba šalia „Švyturio arenos“ ar Futbolo mokyklos Paryžiaus Komunos gatvėje konversija, turi tapti rimtu argumentu Europos Sąjungai dėl kompleksinio ir integralaus tikslinio kvartalo problemų sprendimo.

Puikus tokių sprendimų pavyzdys yra planuojamos nutiesti Bastionų gatvės ir tilto per Danės upę projektas. Šio projekto įgyvendinimas ne tik apsaugotų Klaipėdos senamiestį nuo vis didėjančios automobilių apkrovos, leistų Tiltų gatvę paversti pėsčiųjų alėja, bet ir išspręstų miesto susisiekimo sistemos problemas. Tai miesto strateginis siekis, nuosekliai rodomas planavimo dokumentuose jau ne vienus metus.

Šie miestui svarbūs objektai turėtų atsirasti 2014–2020 metų Europos Sąjungos programinio finansavimo laikotarpiu. Skaičiuojama, kad bendra projektų vertė sieks apie 100 mln. Lt. Miesto savivaldybės administracija intensyviai rengiasi šių projektų įgyvendinimui. Iki metų galo Olandijos ir Lietuvos ben-

drovių „Slangen and Koenis“ ir UAB „Cloud“ architektų grupė turėtų baigti projektuoti 40 mln. Lt vertės daugiafunkcij 50 m ilgio baseiną su sveikatingumo ir nardymo centrais. Šiuo metu rengiamos projektavimo sąlygos naujojo tilto per Danę statybos tarptautiniam konkursui. Numatoma, kad mechanizuoto tilto per upę vertė galėtų siekti iki 20 mln. Lt. Sveiko miesto idėjos fone atliekama ir Futbolo mokyklos konversijos galimybių studija, kuri turėtų nubrėžti naujojo sveikatingumo ir sporto komplekso plėtros gaires. Projekto vertė taip pat gali siekti 20 mln. Lt.

„Visi projektai turi bendrą bruožą – jais siekiama į naujų objektų veiklas įtraukti plačią miesto bendruomenės sluoksnį, skatinti sveiką gyvenimo būdą, spręsti Klaipėdos senamiesčio transporto srautų, o kartu ir istorinės miesto dalies paveldo išsaugojimo problemas“, – teigia savivaldybės administracijos direktorė Judita Simonavičiūtė ir priduria, kad miestui tai didžiulis įvertinimas, kai savivaldybės projektai parenkami atstovauti šalies pozicijai, ir įrodymas, kad judama teisinga linkme.

Europos Komisija, įvertinusi Klaipėdos patirtį, parengtumą ir laukiamą efektą, turėtų išreikšti nuomonę dėl visos Lietuvos ir ES tikslinių teritorijų plėtros perspektyvos.

JAUNIAUSIAS LIETUVOS MIESTAS PAMINĖJO SAVIVALDOS DVIDEŠIMTMEČIŲ

Aleksandra Čižikaitė

Visagino savivaldybės Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus
vyr. specialistė

Pagrindiniai Visagino gimtadienio renginiai vyko rugpjūčio 1–3 d. Tradiciškai visiems vaikučiams, gimusiems nuo praėjusio iki šių metų miesto gimtadienio, buvo teikiami „Mažoji visaginiečio pasai“. Pasidžiaugta talentingų Visagino žmonių laimėjimais: specialiais merės Dalios Štraupaitės padėkos ženklais apdovanoti jubiliejinės „Dainų dainelės“ laureatai, juos rengusios pedagogės ir kiti

Jauniausiam Lietuvos miestui Visaginu šiemet sukako 39, o jo savivalda liepos 19 d. atšventė dvidešimtmetį. Minint šį jubiliejų prisiminta Visagino savivaldos istorija.

Atkurtoje nepriklausomoje Lietuvoje vietos savivaldos pirmoji kadencija prasidėjo 1990 m. Tuo metu Sniečkaus energetikų gyvenvietė priklausė Ignalinos rajonui ir savo atstovus rinko į Ignalinos rajono savivaldybės tarybą. Energetikų gyvenvietės žmonės dar rinko žemesnės pakopos gyvenvietės tarybą, kuri 1991 m. dėl nesuderinamos su Lietuvos Respublikos įstatymais veiklos buvo paleista ir gyvenvietėje įvestas tiesioginis valdymas, skiriant Vyriausybės įgaliotinį. Jo administracijoje dirbo keli specialistai, tvarkantys buhalteriją ir finansus, socialinius, civilines metrikacijos, karinės įskaitos ir pasų režimo reikalus.

1992 m. Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, atsižvelgdama į Ignalinos rajono tarybos pasiūlymą dėl Visagino kaimo pavadinimo grąžinimo, pakeitė Sniečkaus gyvenvietės pavadinimą į Visagino gyvenvietę. Visaginiečiai ir jiems atstovaujantis Seimo narys Petras Papovas aktyviai siekė įteisinti Visagino savarankiškumą. Po ilgų diskusijų

Liepos 22 d. Visagino savivaldos dvidešimtmečio proga įvyko iškilmingas jubiliejaus minėjimas, į kurį susirinko esami ir ilgamečiai buvę savivaldos darbuotojai, tarybos nariai

1994 m. liepos 19 d. Visagino gyvenvietei buvo suteiktas miesto statusas. Tiesioginis Vyriausybės valdymas tęsėsi iki 1995 m. pavasario, kai įvyko nauji savivaldybių tarybų rinkimai.

Ignalinos savivaldybėje nuo 1995 m. balandžio darbą antros kadencijos rajono taryba pradėjo be Visagino miesto atstovų, nes Visagino miestas tapo atskira savivaldybe, tik atominė elektrinė iki 2003 m. vis dar priklausė Ignalinos rajonui. Savivaldos įgyvendinimo pradžia Visagine ir Ignalinos rajone politine prasme buvo gana komplikauta.

Pirmoji Visagino miesto savivaldybės taryba į posėdį susirinko 1995 m. balandžio 12 d., kuriame Visagino miesto meru buvo išrinktas Vladimiras Ščiurovas. Pirmoji Visagino miesto taryba buvo išrinkta dvejiems metams. Tarybai teko nemažai mokyti einant ieškojimų, bandymų keliu. Ne viskas pavyko, nebuvo išspręsti savivaldybės teritorijos, valstybinės kalbos statuso įgyvendinimo savivaldybėje bei kiti klausimai.

Visagino miesto savivaldybės antrosios kadencijos taryba buvo išrinkta trejiems metams: nuo 1997 m. iki 2000 m. Ją dar galima vadinti paskutiniąja Visagino miesto taryba, nes jau trečiaisiais kadencijos metais plėtėsi Visagino savivaldybės teritorija ir keitėsi Visagino miesto savivaldybės pavadinimas į Visagino savivaldybę. Šiai tarybai teko sunkūs išbandymai – 2000 m. buvo ruošiamasi priimti Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo įstatymą. Nepaprastomis sąlygomis reikėjo įtvirtinti vietos savivaldą. Pirmą kartą per kadenciją dirbo du merai. Mirusį merą V. Ščiurovą nuo 1999 m. pakeitė naujai išrinktas meras Antanas Ivanauskas.

Trečiojoje kadencijoje meru buvo išrinktas Vytautas Račkauskas, kuris savivaldybei vadovavo ilgiausiai – nuo 2000-ųjų iki 2011 m. 2011 m. įvyko nauji vietos savivaldos rinkimai. Visagino savivaldos istorijoje tarybos nariai pirmą kartą prisiekė Lietuvos Respublikai. Pirmojo tarybos posėdžio metu savivaldybės mere buvo išrinkta Dalia Štraupaitė, kuri tapo pirmąja mere moterimi visoje Utenos apskrityje. Merė įsitikinusi, kad šeštoji Visagino savivaldybės taryba konstruktyviai dirbo ir dirbs visaginiečių labui.

Liepos 22 d. Visagino savivaldos dvidešimtmečio proga Visagino savivaldybės didžiojoje posėdžių salėje įvyko iškilmingas jubiliejaus minėjimas, į kurį susirinko esami ir ilgamečiai buvę savivaldos darbuotojai, tarybos nariai. Istoriniai svečių įrašai buvo užfiksuoti atsiminimų ir linkėjimų albume, iškilmingame pranešime buvo paminėtos svarbiausios savivaldos datos ir įvykiai.

Pabrėžta, kad savivalda – tai ne vien savivaldybės institucijų veikla, o ir visų gyventojų bendruomeniško jausmas, dalyvavimas tvarkant viešuosius reikalus, priimant sprendimus.

DĖL NEKILNOJAMOJO TURTO MOKESČIŲ ĮSTATYMŲ

Rimantas Čapas

LSA direktoriaus pavaduotojas

Lietuvos savivaldybių asociacija (LSA) visų savivaldybių apklausos būdu išnagrinėjo esmines nuostatas, išdėstytas Seime įregistruotuose Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo 6 ir 7 str. pakeitimo įstatymo projekte Nr. XIIP-1324, Seimo narių Valerijaus Simuliko, Mečislavo Zasčiurinsko, Edvardo Žakario pasiūlyme Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo 6 ir 7 str. pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-1324 ir Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo 14 str. pakeitimo įstatymo projekte Nr. XIIP-894.

LSA paprašė savivaldybių pateikti pritarimą (ar nepritarimą, pastabas ir pasiūlymus) šioms esminėms įstatymų projektų nuostatomis:

1. Projektui Nr. XIIP-1324, kuriuo siūloma nustatyti mažesnę fiziniams asmenims (šeimoms) nuosavybės teise priklausančio nekilnojamojo turto bendros vertės neapmokestinamąjį dydį (vietoj 1 mln. Lt nustatyti 750 tūkst. Lt) ir sumažinti šiam turtui taikomą nekilnojamojo turto mokesčio tarifą nuo 1 proc. iki 0,5 proc.;

2. Seimo narių pasiūlymui, kuriuo siekiama vietoj 1 mln. Lt nustatyti ne 750 tūkst. Lt, o 1,5 mln. Lt, t. y. didesnę fiziniams asmenims (šeimoms) nuosavybės teise priklausančio nekilnojamojo turto bendros vertės neapmokestinamąjį dydį. Pritarus šiam įstatymo projektui su tokia Seimo narių pasiūlyta pataisa, nekilnojamojo turto mokesčio tarifas būtų sumažintas

nuo 1 proc. iki 0,5 proc., o fiziniams asmenims (šeimoms) nuosavybės teise priklausančio nekilnojamojo turto bendros vertės neapmokestinamasis dydis būtų padidintas nuo 1 iki 1,5 mln. Lt;

3. Projektui XIIP-894, kuriuo siūloma nustatyti, kad mokestis už fiziniams asmenims (šeimoms) nuosavybės teise priklausančią nekilnojamoją turtą, viršijantį bendrąją vertę neapmokestinamąjį dydį, būtų įskaitomas į savivaldybių biudžetus. Nuo 2012 m. įvestas 1 proc. nekilnojamojo turto mokestis, kai fiziniams asmenims nuosavybės teise priklausančių ar jų įsigyjamų gyvenamosios, sodų, garažų, fermų, šiltnamių, ūkio, pagalbinio ūkio, mokslo, religinės, poilsio paskirties statinių (patalpų), žuvininkystės statinių ir inžinerinių statinių bendra vertė viršija 1 mln. Lt, įskaitomas į valstybės biudžetą.

LSA, teikdama savivaldybėms derinti minėtųjų nekilnojamojo turto mokesčio pakeitimų esmines nuostatas, nurodė, kad galima įžvelgti šių įstatymo projektų ir neigiamas pasekmes, kurias reikėtų įvertinti prieš priimant sprendimus.

Vadinamojo brangaus nekilnojamojo turto (viršijančio 750 tūkst. Lt, kaip yra siūloma projekte Nr. XIIP-1324) mokesčio mokėtojais gali tapti anksčiau ar vėliau ir dalis gyventojų, įsigijusių gyvenamosios paskirties nekilnojamoją turtą (būstą) už investicinius čekius kurorto statusą turinčiose vietovėse, didžiųjų miestų senamiesčiuose ir kitose brangiai vertinamose vietose.

Tačiau valstybė kadaise skatino visus privatizuoti gyvenamuosius būstus, siekdama, be kita ko, sumažinti nacionalinio biudžeto įsipareigojimų ir išlaidų našta, susijusių su gyvenamųjų namų ir butų remontu, priežiūra ir t. t. Pažymėtina, kad gyventojų sumokamos būsto išlaikymo išlaidos per pastaruosius dešimt metų padidėjo daugiau nei du kartus.

Todėl **nekilnojamojo turto mokestis taptų papildoma našta mažiau pasiturintiems gyventojams** ir gali tapti net „ekonominės prievartos“ instrumentu keldintis į blogesnes gyvenimo sąlygas (pigesnį gyvenamąjį būstą). Dalis gyventojų bus priversti parduoti brangiai įvertintą gyvenamąjį būstą, nes neturės pajamų sumokėti nekilnojamojo turto mokestį ir padengti kitus skolos įsipareigojimus. Gyventojų pradelsti įsiskolinimai 2014 m. I ketvirčio pabaigoje padidėjo iki 3,61 mlrd. Lt ir buvo 12 kartų didesni nei 2008 m. vasarą.

Mokesčio įvedimas gyventojų (šeimų) nekilnojamojam turtui, kurio bendra vertė viršytų 750 tūkst. Lt, gali skaudžiai paliesti ir pensinio amžiaus bei kitų socialinių grupių žmones ir sukelti didelį nepasitenkinimą. Mokestis gali tapti nepakeliama našta netekusiems darbo ar verslo pajamų ir mažas pajamas gaunantiems asmenims. Gali padidėti įsiskolinimai ar skolos įsipareigojimai bankams, lizingo, draudimo bendrovėms už būsto, vartojimo ir kitokias paskolas, kitoms bendrovėms ir komunalinių paslaugų teikėjams. Gali sumažėti dalies gyventojų galimybės mokėti kitus mokesčius ir įmokas valstybės ir savivaldybių biudžetams, valstybiniais socialinio draudimo ir sveikatos draudimo fondams.

Didelė dalis gyventojų įsigijo būstą už bankų suteiktas paskolas (ir sumokėjo PVM valstybei, kuri net skatino imti būsto paskolas) ir iš pajamų, nuo kurių jau buvo sumokėti valstybei mokesčiai: gyventojų pajamų mokestis ir įmoka Valstybinio socialinio draudimo fondui (o nuo 2009 m. ir mokestis Privalomojo sveikatos draudimo fondui). Vien būsto paskolas Lietuvoje yra paėmę daugiau kaip 100 tūkst. gyventojų.

Po finansų krizės keli tūkstančiai Lietuvos gyventojų jau negali mokėti bankams už paskolas. Už juos dalį skolos įsipareigojimų (palūkanas ir net įmokas bankui) dengia draudimo bendrovės. Palyginimui, 2008 m. birželį bankams, lizingo bendrovėms, vartojimo kreditų, greitųjų kreditų įmonėms ir kt. buvo skolingi tik 58 tūkst. gyventojų. O 2009 m. rugpjūčio pabaigoje daugiau nei

100 tūkst. gyventojų bendra negrąžintų paskolų įmokų skola finansų įstaigoms siekė jau 860 mln. Lt.

Gali gerokai sumažėti gyventojų noras dalyvauti Daugiabučių gyvenamųjų namų modernizavimo programoje. Ar norės gyventojai dalyvauti šioje programoje, žinodami, kad iš esmės jie skolinasi atnaujinimo (renovavimo) projektų didžiąjai daliai reikalingas lėšas iš bankų ir ateityje turės padengti (gal ir netiesioginiu būdu) didžiulę skolą bankui ir dar mokėti nekilnojamojo turto mokesčių nuo gerokai padidėjusios (buvo įtikinėjama, kad net iki 30 proc.) atnaujinto (pagrįsto) gyvenamojo būsto vertės?

Gali būti **neigiamos pasekmės ir savivaldybių biudžetams**, jeigu būtų pritarta Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo 14 str. pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIIP-894 (įskaitymui ne į valstybės, o į savivaldybių biudžetus mokesčio už fiziniams asmenims (šeimoms) nuosavybės teise priklausantį nekilnojamąjį turtą).

Nuo 2012 m. į valstybės biudžetą įskaičiuojamas nekilnojamojo turto 1 proc. mokeskis nuo 1 mln. Lt viršijančio šeimos nekilnojamojo turto vertės. 2012 m. buvo planuota, kad iš šio mokesčio į valstybės biudžetą įplauks 17 mln. Lt, faktiškai gauta 3 mln. 847 tūkst. Lt. 2013 m. į valstybės biudžetą planuota surinkti 17 mln. Lt, surinkta 4,912 mln. Lt (tik 28,9 proc. planuotų įplaukų, nesurinkta net 12,088 mln. Lt). Šio mokesčio surinkimo į valstybės biudžetą 2014 m. planas yra 5 mln. Lt (per 4 mėnesius surinkta 1,408 mln. Lt).

Remiantis Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo 10 str. 5 dalimi, gyventojų pajamų mokesčio (GPM) dalis (arba procentas), tenkanti (-is) visų savivaldybių biudžetams, būtų sumažinta (-as) visa prognozuojama surinkti naujai priskirto savivaldybėms nekilnojamojo turto mokesčio suma.

Atlikus tokius savivaldybių biudžetų pajamų šaltinių perskirstymus, mažesnes pajamas gali gauti dalis mažesnių ir vidutinių savivaldybių. Neatmestina tikimybė, kad **mažesnes pajamas ateityje gali gauti net ir didžiųjų miestų ir kurorto statusą turinčių savivaldybių biudžetai**, nors šiose savivaldybėse yra santykinai daugiausia didesnės vertės gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto. Perdavus savivaldybėms gyvena-

mosios paskirties nekilnojamojo turto mokestį ir sumažinus GPM dalį (procentą), tenkančią (-tį) visoms savivaldybėms, didžiųjų miestų Vilniaus, Kauno, Klaipėdos ir kurorto statusą turinčioms savivaldybėms gali atitekti santykinai mažesnės, nei realiai priklausytų, mokestinės įplaukos todėl, kad trijų didžiųjų miestų savivaldybės dalį surenkamo jų teritorijoje GPM atiduoda kitų savivaldybių pajamų ir išlaidų struktūrų skirtumams išlyginti, o kurorto statusą turinčios savivaldybės gali gauti mažiau GPM lėšų, skiriamų savivaldybių išlaidų struktūrų skirtumams išlyginti.

Visoms savivaldybėms ilgalaikėje perspektyvoje naudingiau yra gauti didesnę GPM dalį (procentą), o ne gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto mokestį. Pavyzdžiui, valstybės ir savivaldybių biudžetams tenkančio gyventojų pajamų mokesčio vieno procento vertinė išraiška 2003 m. buvo 23,944 mln. Lt, 2007 m. – 47,04 mln. Lt (arba beveik du kartus didesnė), o 2008 m. – 54,3 mln. Lt (arba 15,45 proc. didesnė nei 2007 m. ir 2,27 karto didesnė nei 2003 m.). O nekilnojamojo turto vertės pervertinimas turi būti atliekamas ne rečiau kaip kas penkeri metai remiantis Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymu.

Didžioji dalis atsakymus atsuntusių savivaldybių nepritarė esminėms nuostatoms, kurios išdėstytos minėtuose projektuose.

Didelė dalis pasaulio ekonomistų geriausia formule pripažįsta tokią: gana nedideli ir retai keičiami mokesčiai ir stabili šalies valiuta didina pasitikėjimą ir pamatuotus lūkesčius ir sukuria didėjančio turto ir didesnės gerovės aplinką. Siūlymai keisti mokesčių sistemą ir įteisinti naujus mokesčius neprideda didesnių pasitikėjimo ir lūkesčių, nors dalis siūlymų gali būti pagrįsti ir gilia galimų neigiamų pasekmių analize, neprieštarinti.

Be kita ko, Seimo 2013 m. gruodžio 12 d. nutarime „Dėl 2014 metų, 2015 metų ir 2016 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ numatyta, kad 2016 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų planuojamos pajamos viršys asignavimus net 1,273 mlrd. Lt. Be to, ir euro įvedimas Lietuvoje nuo 2015 m. sudarys gerokai didesnes finansines galimybes spręsti valstybės ir savivaldybių biudžetų problemas. Remiantis Lietuvos banko valdybos pirmininko Vito Vasiliausko tikinimu 2013 m. gruodžio 17 d. LSA valdybos posėdyje, valdžios sektorius iki 2022 m. sutaupys net 1,6 mlrd. Lt dėl sumažėjusių skolinimosi palūkanų ir gaus kitas teigiamas ekonomikos augimo naudas įsivedus eurą.

LSA prašo Seimo, Vyriausybės ir Finansų ministerijos atsižvelgti į savivaldybių pateiktą nuomonę.

JURBARKO JUBILIEJUS

Danutė Matelienė

Ženklaiss „Už nuopelnus Jurbarko kraštui“ apdovanoti penki Jurbarkui nusipelnę žmonės buvo pakviesti nusifotografuoti su rajono vadovais ir svečiais

Sukako 755 metai nuo to laiko, kai istorinėje kronikoje pirmąkart buvo paminėtas Jurbarko (Georgenburgo) vardas. Istorikų teigimu, vieta, kurioje dabar įsikūręs Jurbarko miestas, pirmą kartą buvusi paminėta Petro Dusburgiečio kronikoje 1259 m. Anuomet prie Mituvos žiočių, šv. Jurgio kalne, kryžiuočiai pasistatę ordino šv. Jurgio (Georgenburgo) pilį, o po metų netoliese, ant Bišpilio piliakalnio, iškilusi lietuvių pilis. Taip prasidėjusi Jurbarko istorija.

Šiai sukakčiai paminėti rugpjūčio 15–17 d. Jurbarko vyko didelė šventė. Renginys buvo organizuojamas pagal šiuo metu kartu su Kaliningrado sritimi įgyvendinamą projektą „Turizmo ir rekreacinės infrastruktūros plėtra, atkuriant ir saugojant miesto parkų istorinį, kultūrinį paveldą“. Miestelėnų šventė pagal šį projektą rengiama antrus metus iš eilės.

Jurbarkas išsiskiria turtinga istorija, vertingu kultūros paveldu, meno kolektyvų gausa. Visa tai buvo pristatyta per šventę. Programoje – Lietuvos ir tarptautinių meno kolektyvų pasirodymai, tradiciškai į sveigą rinkosi kraštiečiai, vyko žirgų konkūras. Šventės eitynėse dalyvavo kaip niekad gausus miestelėnų, rajono įmonių, nevyriausybinų organizacijų ir svečių būrys.

Dauguma renginių vyko įvairiose išgražėjusio dvaro parko vietose arba šalia parko. Atvykusieji į šventę galėjo pasidžiaugti pagal projektą su Kaliningrado sritimi sutvarkyta parko dalimi, pasivaikščioti naujai įrengtais takeliais, tilteliu per Mituvą, išvalytu miškeliu.

Rugpjūčio 15 d. į Jurbarko miesto jubiliejaus šventinius renginius atvyko Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė. Jurbarkui tai didelė garbė ir įvertinimas. Šią dieną vyko ir tarptautinio folkloro festivalio „Ant vandens 2014“ dalyvių pasirodymai. Festivalyje dalyvavo kolektyvai iš Nemano (Rusija), Ryno (Lenkija), Liepojos apskrities (Latvija), Hajnovkos (Lenkija), Kriulianų (Moldova) kultūros centro ir Lietuvos folkloro kolektyvai iš įvairių miestų ir miestelių. Vinco Grybo muziejaus kiemelyje buvo atidaryta Jaunimo erdvė. Joje organizatoriai pristatė jaunimo mainų projekto „Happy Active Youth Project“ rezultatus. Šis projektas vykdomas kartu su Laakdalio (Belgija) miesto jaunimu. Taip pat atidaryta paroda „Geriausias metų kūrinys“ Vinco Grybo memorialiniame muziejuje, vyko menų festivalio „Pilies aidas“ dalyvių atranka. Kraštiečių sveigos metu Krašto muziejuje buvo pristatyta knyga „Berlyno

dienoraščiai 1940–1945“. Tai Antrojo pasaulinio karo pradžioje iš Lietuvos į Vokietiją atvykusios kunigaikštės, Jurbarko dvaro savininko Ilarijono Vasilčikovo dukters Marijos karo metais slapčia rašyti dienoraščiai.

Rugpjūčio 16 d. parke ir Dainų slėnyje veikė seniūnijų kiemeliai, parodos, klotimų teatrų festivalis, koncertavo rajono savivaldybės kolektyvai. Vakare, oficialiojoje šventės dalyje, jurbarkiečius sveikino svečiai, miestų partnerių – Crailsheim (Vokietija), Berlyno Lichtenbergo rajono (Vokietija), Laakdalio (Belgija), Ryno (Lenkija), Lanacho (Austrija), Hainovkos (Lenkija), Nemano ir Kaliningrado (Rusija) – administracijų delegacijos, vyko apdovanojimų savivaldybės ženklų ceremonija. Ženklaiss „Už nuopelnus Jurbarko kraštui“ apdovanoti:

kraštiečių poetas, rašytojas, dramaturgas Eugenijus Remigijus Baltrušaitis – už kūrybinius pasiekimus ir Jurbarko krašto garsinimą;

uždarosios akcinės bendrovės RŪTA direktorius Algirdas Gluoda – už išskirtinius nuopelnus Smalininkų miestelio plėtrai ir svarią paramą įvairiems socialiniams projektams;

Jurbarko Vinco Grybo memorialinio muziejaus vedėja dailininkė Rasa Grybaitė – už aktyvią kultūrinę ir edukacinę veiklą, profesionalaus meno sklaidą, Jurbarko krašto garsinimą;

uždarosios akcinės bendrovės „Jurmesta“ direktorius, Jurbarko rajono tarybos narys Kęstutis Naujokas – už kokybiškai įgyvendinamus projektus ir nuolatinę paramą tvarkant miesto viešąsias erdves;

A. Žilinskio ir Ko UAB direktorius Algirdas Liudvikas Žilinskis – už sėkmingai plėtojamą verslą, nuolatinį dalyvavimą įvairiuose socialiniuose projektuose, svarią finansinę paramą.

„Didžiausias kiekvieno krašto turtas, jo klestėjimo sąlyga yra savo kraštui ir savo darbui atsidavę žmonės. Tokių žmonių Jurbarko turime įvairiose veiklos srityse. Miesto sukahties minėjimas yra tinkama proga pažymėti tuos, kurių kūryba, pastangos ir darbai geriausiai pastebimi, kurie labiausiai garsina Jurbarką Lietuvoje ir užsienyje, daugiausia prisideda prie miesto tvarkymo, įvairių socialinių projektų“, – sakė rajono meras Ričardas Juška.

Rugpjūčio 17 d. po ekumeninių pamaldų ir koncerto Jurbarko Švč. Trejybės bažnyčioje meras miesto jubiliejaus svečius ir gyventojus kvietė pasivaikščioti dvarininkų sriuba.

Svečiai išlydėti su dovanomis. Jiems įteiktos naujai išleistos knygos „Jurbarkas – turizmo kraštas“ ir Jurbarko dvaras vakar ir šiandien“.

Į Jurbarko miesto jubiliejaus renginius atvykusiai Lietuvos Respublikos Prezidentei Daliai Grybauskaitėi buvo įteiktas duonos kepalėlis su užrašu „Jurbarkui 755“. Prezidentę lydėjo rajono meras R. Juška.